

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

1er Février 1928 No. 245

آبونمان : سنه لکی [24 نسخه]

تورکیا ایچون 2 بیجی، خارج ایچون

3 بیجی، اعلا کاغذلیسی 5 لیرادر.

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنجی سنه

نومروه ۲۴۵ - ۱ شباط ۹۲۸

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صهی مجموعه

وقایعک فلسفه سی

پارالک تمییت قیمتی عقیده کی تصور واجتهاد لک منای

یازان : کورستار لوبونه

هانری دورلثان ، ایمپراطور ناپولیونک یکنی پرنس رولان پوناپارت ، وپدری او وقت رئیس جمهور اولان ارنست قارنو کی فرانسه یه حکم ایتمش او چ مختلف قوت وارثلرینی عینی صوفراده جمع ایتدیکندن دولانی علمک ناصل بر ساحت مقارنت اولدیغنی اکلامق وسیله سنه نائل اولدم . بواجتماع حائز اهمیت ایدی ، چونکه ، اوتوزنجی سنه تأسیسیه سندن صوکره حالا موجوددر . لکن اوزماندرده انجق ایده بر کره طوبلانیردی .

* *

هرکونک وقایعی قائده لی صورتده مناقشه ایده ییلمک ایچون هفته ده برطوبلانق پک زیاده مرجع ایدی . ایشته بومقصده یکرمی سنه قدر اولی دوستم سوربون مدرسلرندن داسترک معاونیه هفته لی بر اوکله طعای ترتیب ایتدم که اوراده معروف ذوات لکن مختلف متخصصلر طرفندن سر بسته کونک مسائل حقیقه مداوله افکار اولونه جقدی .

بو تشبک درجه اصابتی اکلامق ایچون ایلک اوکجه اون کیشی قدر طوبلانق : طب فاکولته سی مدرسلرندن پوچچی ، پرنس رولان پوناپارت ؛ اسکی خارجیه نظری هانوتو ؛ ژاپونیانک پارس سفیری موتونو ؛ اسکی هند وچین والیسی هارمانی وسائر ... بوضیافتک موقعیتی اوقدر مکمل اولدی که جوق کچمه دن دعوتلیرک عددینی تحدید ایتکه لزوم حاصل اولدی . بو یتمک تاریخی اولجه ۱۹۱۹ سنه سی اغستوسنک ۱۶ تاریخلی La Revue hebdomadaire ده علوم آقاده میاس اعضا سندن غاستون بونیه طرفندن پروفیسور داسترک ترجمه حائله متعلق بر مقاله ده تحریر ایدلمشدر .

معتاد اولانلر خارجنده پارسده موقه "بولونان رجال معروفه ومهمه دخی مدعولر میاننده قبول ایدلیر . اک صوکره زمانده پارسه

کندی اجتهادلرله معتزله یاشایانلر بر جوق خطالره معروض قالیرلر . دماغ بر مسئله نک کافه صفحاتی صعوبتله قاورار . افکارک مناقشه سی لازمدر . مناقشه ایدیلن بر فکر در حال دوچار تعدیل اولور .

(سوربون) ک مشهور بر مدرسی آلمان علماسنک بیوک قوتلرندن بری تبعات و تحریاتلری نتیجه لرینی مناقشه ایچون آقشاملری بیراخانه لده طوبلانلری اولدیغنه بر جوق سنه اول نظر دقتی جلب ایتمش ایدی . شبهه مز مختلف جمعیتلر ، آقاده میار وقونغرله دخی عینی وظیفه یی ایضا ایدر کی کورینورلر سده حقیقت ده بویه دکلددر . چونکه بورالره علناً مناقشه ایچون حاضر لائتمش فکرلرله کینیر ، ده تشکیک ایتک اوزره اولانلرله دکل . بر ماصه اطرافنده اوکره نک آرزو سیله طوبلانلر آراسنده سر بسته مذاکره نک برینه هیچ برشی قائم اولماز . بوفکرلر بالطبع پک یکی دکلددر . پارسده معین زمانلر ده برلکده بولونماقندن خوشلانان کیمسه لری بر یره جمع ایتکه مخصوص متعدد اوکله ویا آقشام طعاملری واردر . لکن اکثریتله بو اجتماعلر یالکنز برشی اوکره نک احتیاجلری اولمایان متخصصلری مثلاً آووقاتلری ، صنعتکارلری الخ قارشولاشدیرر ومکمله منحصراً صوفرا قومشولری آراسنده جریان ایدر .

افکاری تنویر ایچون مناقشه نک اهمیتنی تقدیر ایتدیکندن محب شهریم فرانسه قولله ژری مدرسلرندن قیلوزوف ریونک یاردیمیه یکرمیلر ضیافتی تأسیس ایتدم که بو وسیله ایله هر آی مسلسلکارنده معروف برطاقم ذوات بر آرایه طوبلانیردی . اووقت ناظر اولان شیمیدیکی رئیس نظار موسیو رهمون پووانقاره ، علوم آقاده میاس کاتب دائمیسی موسیو امیل بیقار ایله برابر بعضاً اورایه کلیرلردی . قرال لویی فیلیک حقیقی پرنس

بتون حاضرین بالطبع استفاده ایدرلر. چوق دفعه بونك دليلنه نائل اولدم. باخصوص حرب عمومیده «وردون» ك قاراكاف كوئلرنده كندیسیله حرکات عسکریه په پسیقو لوژینك تطبیقی اکثریا قونوشدیغ جنرال مانژهن دن رسمی وبرمکتوبی آلدیم که بكا «تموز ۱۹۱۸ مظفریت قطعیه سنی حاضرلارکن و اونی متعاقب حرکاتده نیم عقیده لرمك كندیسنه رهبرلك ایتیش اولدیغنی» سولیلوردی.

* *

برده، ظن ایتیملیدر که مباحثه طریقله هر مسئله حقنده امین صورتده طوغری بر فکر حاصل ایدیله بیلیر. بر چوق دفعه لر کوردیم که، بعض مواد حقنده، اك صلاحیتدار ذوات هیچ بر وقت قطعیتله حکم ایدیه میورلر. فرائق تکرار قیچئلندیرمك مسئله سی بوغیز حقنده بزه کوزل بر مثال تشکیل ایدر. معلومدر که مالیه ضرری اصلاح و باخصوص فرائق قیمتی تعدیل ضمننده اتخاذی مقتضی اصولاری تدقیق ایچون مالیه ناظری ارباب وقوفدن متشکل بر قومیسون طوبلامش و بو قومیسون اوزون و حرارتلی اجتماعلر دن صورکراپك قطعی مقررات اتخاذ ایتشدی: آمریکا دول متحده سنه اولان بورجلی هان طانیق، فرانك اینوب چیقماسنی منعه خادم بر سوری مانوره لر یابه بیلیمك اوزره اجنبیده بیوك استقراضلر عقد ایتك، امر حکومتله سکینی ثابت قیلدی. حالبوکه فرانك استقراری - بر انکیز غزته سنك مستزیه خبر ویردیکی وجهله - ارباب وقوفك توصیه ایتدکارینك تمامیه عکسنه حرکت ایدیلره ك استحصا ایدلدی. بونلر، اجنبی په اولان بورجلیك طانماسنی الزم کوسترملریدی، بو بورجلی طانمادی، اجنبیده بیوك بر استقراض عقدینك اولك قدر لزومی اولدیغنی بیلدیرمشلردی، حالبوکه فرائق هیچ بر استقراض عقد ایدیلکسزین کسب صلاح ایتدی. اکثریتله واقع اولدینی اوزره یالکز بر آدمك اصابت رأی بر هیئتک آرای مشترک سنه پك فائق چیقیدی. موسیو پوانقاره مجلس ده «شاید اجنبینك یاردیمیه فرائق ده یوکسک بر فیأئده استقرار ایتدیرمیش اولسه یقد وضعیت حاضره ده چوق مهلك اولوردی.» دیدیکی وقت صراحتاً فقط طوغریدن طوغری په اولیه رق، ارباب وقوفك نصیحتلرینی تعقیب ایتمه نك نه قدر مضر اوله جغنی کوسترمك ایسته دی.

فرانك اصلاح قیمته عائد مسائلده وهیات، اجتهادلرک اکثرنده اولدینی کبی، متفوق بررول اوینادی. بوده شونکله ثابت درکه مبعوثلرک بر چوغنی فرانك قیمتی مالیه ناظرینك بر قانون ایله تثبیت ایدلش رایجه کوره استقرار ایتدیرمك ایچون تعهد آلماسنی نه قدر مصرانه ایسته یورلردی. بو کبی ادعای کوستیررکه بر چوق اشخاص بر پاره نك قیمتی حکومت قزایله تثبیت ایتك بو پاره نك رایجی غیر متبدل اولق ایچون کفایت ایدیه کجکی تخیل ایدیورلر. مالیه ناظری، نطقلرینك برنده، بویه بر تلقینک نه قدر غیر قابل مدافعه اولدیغنی اکلاندی. دیدی که:

کن بلچیقاً قرالیچه سی ایلک یکمزدده بولونه جغنی بیلدیرمیش، فقط ایبراطوریچه شاراولتک وفاتی اوزرینه عجله بروکسله عودته مجبور اولدیغندن بو آرزوسی ساحه حصوله چیقماماشدی.

* *

شو اوافق حکایه، قارئه یالکز بر ماده معینه اوزرینه ناصل دلائل و وثایق جمعه موفق اولدیغنی دکل لکن سنه لرجه پک مختلف افکار اصحابی بر آرایه طوبلامق واک مختلف مسألی جدیتله مناقشه ایتدیرمك قابل اولدیغنی ده کوستریمک غایه سیله یاپیلمشدر.

اعتزالدیه بولونانلر یالکز عالمدر دکلدر. فرانسلرک اکثریسی مسککرینه کوره اوافق آیری هیئتلر طرزنده یاشارلر. بونلر بربرلرله کوروشمزلر و اکثریا بربرلر دن خوشلانمقلرینی صافلامازلر. بو هیأتلر دن هر برینك اعضالرینك اجتهادلری عمومیتله شخصی بر شی ابراز ایتز. بونلر تعاون منافعی ویا اوکامیل و توجبی ونادراً تمیز و حقانیتی حاوی معشری اجتهادلر در. اجتهادلرک صورت تشکیلی حقنده و قیله بر کتاب نشر ایتدیکمدن شیمدی بوراده بو بایده ده زیاده تطویل مقال ایتیه حکم [*] و یالکز مختلف محیطلره منسوب اشخاص آراسنده کی مباحثاتک بر مسئله نك صفحات مختلفه سنی کورمه ک مساعد اولدیغنی تکرار سولیکله اکتفا ایدیه حکم.

بو یازیلرک واسطه انتشاری اولان رساله نك [*] پک زیاده اوقوناسنه مبنی فرانسه نك اك کوچوک ناحیه لرنده بیله قارئلر بولونه جغنه امین. اولری متعدد مراکزده مختلف موقع و وضعیتده کی اشخاص آراسنده یوقاروده سولیدیکم کبی هفته لقی اجتماعلر تأسیسنه اماله ایدیه بیلیرسم نه موطلو. بیوک بر قسم مراکزده - اك کوچوک مراکز لر دخی داخل اولدینی حالده - هفته ده براوکه طعامی، مباحثه دوستانه ایله مشکل موضوعلر حقنده تنویر فکر آرزو سننده بولنان اشخاصی بر یره جمع ایدیه بیلیر و فردی اجتهادلر، افکار معتزله اعتقاداتنك عمومیتله اوصاف مجیزه سندن اولان ائتلافکریلکی غائب ایدرلر. بو طعاملرده، افکاری آیران حکم اختلافلرینک علی الاکثر عینی کله نك باشقا صورتله اکلانشیلا سندن منبعث اولدینی و یاسیاسی نفاقلرک اکثریتله استیلایی انتاج ایتدیکنی و دورقیدمه داخلی نفاقلرک او وقت فکر بشرک حاکی اولان بونانسقانی نهایت ربه اسارته سوقدیغنی، صوک زمانلرده بو قیلدن انقساماتک لهستانی تاریخ سیاسی جهاندن چیقاردیغنی او کریمکه مقتدر اشخاصه تصادف اولونق احتمال داخلنده در.

* *

یوقاروده سولیدیکم کبی طعام ائاسنده کی بومباحثات دن [Les opinions et les croyances] اجتهادات و اعتقادات (۱۷ نجی طبع) قلامایورن کتابخانه سی. [Les Annales politiques et littéraires] [**]

باريه قيمت و برمك مسئله ارنده طابان طابانه ضد بر طاقم منافع قارشولاشير . آوروپاده مسكوكات ايچون واحد قياسي اولان انكليز ليراسنك قوه اشترايئيه سنك تناقصي واقعا فرانك قوه اشترايئيه سني تزويد و بناء عليه اصحاب ايرادك وضعيتني اصلاح نتيجه سني ويريرسده ينه عيني فرانك تزايد قيمتي فيثاتك تناقصندن اول اشتراآتده بولونعش اولان ارباب صنايعه چوق مضر اولور .

* *

بر مسئله نك منور ذوات آراسنده بيله مباحثه سني اونك دائماً حلني ممكن قيلماز . فقط هيچ اولمازسه اونك مشكلاتي و بناء عليه حلنده استعجالك محاذيري كوسترمكه مساعد اولور . استقبالك پسيفولوغلي مختلف منافعك و مختلف تفسيراته متحمل عناصرك داخل اولدني بر مسئله نك حلني بولق نه قادر مشكل اولديغي اثبات ايچون استقرار مسئله سني مثال اولارق ذكر ايده چكلردر . سياسياتده بعضاً حقيقتي ، محاط اولدني و همياتدن قورتارمق ايچون فلاكت و مصيبتلرك وقوعي لازمدر .

ترجمه : ا.ح. عالیشان

« قانوني استقرارك و آلتونه تحويل قابليتكنك رسماً اعلاني ايله برشي پاييلما مشدر . بالعكس بو زماندن اعتباراً دركه احتمال اك آغير مشكلات باشلار . قانوني استقرار ، بويله بر قرارك اتخاذندن بر چوق زمان صكره دخي تجارتك موازنه حقيقيه سي ، و يا خود هيچ اولمازسه ، حساباتك مساعد صورتده موازنه سي ، دولتك اعتبارينه امنيت ، و سياسي سكوت كي بر چوق شرائطك ايفاسندن صوكرا آنجق دائمي بر استقراره منجر اوله بيلير . »

جبري استقراري توصيه ايتمكه ارباب وقوف بيوك بر كياست دليلي كوسترمديلر . بوني اولنره آكلاتان يالكن مجلس نظار ريشي اولمادي . باقيكن بو خصوصده علوم سياسييه مكنتي مدير معاوني شارل دوپوي ناصل افاده صرام ايدنيور :

« استقرار معامله سي ، استقرار ويرمكه مقتدر دكلدر . چونكه استقرار بر حكم قانوني به تابع اوله ماز . او يالكن منابع واردات ايله تمهيدات آراسنده كي صني دكل حقيقي موازنه ايله حاصل اولور . استقرار معامله سي استقرار ديمك دكلدر و استقرار معامله سي استقراري تكيفل ايتز . »

مصري (ابوالعلاء)

بودرومه اينر ، اوراده يالكنز باشنه يمك يردى . اولجه بيان ايتديكمز وجه ايله قرق بش سنه حيواني هيچ بر شي يمدى . حيوانلره بك چوق آجير ، حيوانه اذيت ايتمي جائز كورمزدى .

بر كون (ابوالعلاء) خسته اولمش . پيليچ يمه سني توصيه ايتمشلر . بر چوق ترددلدن صوكره موافقت ايتمش . فقط پيشه مش بيليجي يانه كتيردكاري زمان الله مش . الله مش ... «ايواه! سني ضعيف كورديلر! جانكه قيديلر! نه دن بر آرسلان ياوروسني توصيه ايتيورلر! » ديهرك پيليچك يمه سني رد ايتمش .

(ابوالعلاء) نك دنيسادن نقرتي افراط درجه سنه وارمشدى . دنياه « قوقش لش » ديردى . دنياه سعادتي اولوم تمينسند بوليوردى . دادنا اولومه عاشق ايدى . غيردني بر رهبانيته ميل ايدنيوردى . چونكه اونك نظرنده دينلر شخصي منافع تأميني ايچون قدما طرفندن ايجاد

(ابوالعلاء) نك كنجلك حياتي آديم آديم تعقيب ايتك ايچون نصل و ثائق يوق ايسه كهولتي ايله اختيارلغني خطوه خطوه تدببع ايده بيلمك ايچون ده وثيقه لر يوقدر . آنارندن و قرائن سائره دن استنتاج ايده بيلمك شيلري يازمقله ا كتفا ايده چكز .

(ابوالعلاء) بغداددن عودت ايتدكدن صوكره (معره) ده كي اوينه قاپاندى . حياتي علمه حصر ايتدى . شدتلي ، فقط اختياري بر محروميت ايله حيات كچيردى . هر طرفدن (معره) يه طلبه كلير ، اوندن درس آليرلردى . چونكه (ابوالعلاء) سوريه نك يتشديرديكي الك صوك بيوك عالم و الك صوك بيوك شاعرايدى . شهرتي هر طرفي قابلامشدى . درسنه دوام ايدنلرك عددى ايكي يوزه بالغ اوليوردى . بيوك داهي بك حساس ، بك اوتانغان بر آدم ايدى . عماي بيوك بر قصور و بيوك بر عيب صاياردى . كيمسه نك حضورنده يمك يزدى . يمك ييديكي زمان قارا كلتي بر